

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Yayılmanın Önlenmesi Amaçlarına Yönelik Yardım Sağlanmasının Kolaylaştırılması İçin İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/1115)

Not: Tasarı; Başkanlıkça Millî Savunma ile Dışişleri komisyonlarına havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık

6/10/2005

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-1173/4378

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 23/09/2005 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Yayılmanın Önlenmesi Amaçlarına Yönelik Yardım Sağlanmasının Kolaylaştırılması İçin İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GEREKÇE

Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri (ABD) arasındaki mevcut işbirliği 50 yıllık ittifak ilişkisinin yarattığı sağlam zemin, günümüz koşullarının doğurduğu çıkar ve amaç birliği, diğer alanlarda olduğu gibi asimetrik tehditlere karşı verilen mücadelede de birlikte hareket etmemizi gerekli kılmaktadır. ABD ile işbirliğimiz nükleer silahlar, kimyasal silahlar, biyolojik ve radyolojik silahları kapsayan kitle imha silahlarının yayılmasının önlenmesi alanında da sürdürülmektedir. "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Yayılmanın Önlenmesi Amaçlarına Yönelik Yardım Sağlanmasının Kolaylaştırılması İçin İşbirliğine İlişkin Anlaşma" müşterek değerlerimiz doğrultusunda dayanışmamızın, stratejik işbirliğimizin ve özel ilişkilerimizin pekiştirilmesi açısından önem taşımaktadır.

Diğer taraftan, terörist saldırılarda ortaya çıkan artış ve terörist örgütlerin sadece ülke içi çatışmalar dolayısıyla değil, uluslararası saldırılar nedeniyle de gündeme gelmeleri, terör örgütlerinin saldırılarında kitle imha silahı kullanmaları olasılığını ortaya çıkarmıştır. 11 Eylül saldırısından sonra ise bu konu, uluslararası politikanın gündeminin temel eksenine haline gelmiş ve dikkatler bu konuya yönelmiştir.

Söz konusu çerçevede Anlaşmanın amacı, taraflar arasındaki işbirliğinin güçlendirilmesi ve Tür-

kiye'nin kitle imha silahlarının, füze fırlatma sistemlerinin ve bağlantılı çift-kullanımlı malzeme ve teknolojinin yasadışı ticaretinin engellenmesi, caydırılması, tespit edilmesi ve önlenmesine yönelik olarak ulusal ihracat kontrol sistemini, kolluk uygulamalarını ve sınır güvenliğini desteklemek konusundaki çabaların desteklenmesidir.

Türkiye, kitle imha silahlarının yayılması riskinin yüksek olduğu bölgelere yakınlığı dolayısıyla yayılmanın önlenmesi çabalarını yakından izlemekte ve bunlara aktif destek vermektedir. Bu bağlamda, kitle imha silahlarını temin etmeye çalıştığından kuşkulanan ülkelerin yayılmanın önlenmesine ilişkin küresel ve bölgesel düzenlemelere katılımlarının sağlanmasına yönelik çabalar da desteklenmektedir. Bunun yanı sıra, yayılmaya karşı savunma ve caydırma amaçlı etkin önlemlerin alınmasına yönelik çalışmalara da katkı yapılmaktadır. Söz konusu Anlaşma bu alanda sarf edilen çabalara destek ve kolaylık sağlayacaktır.

Etkin ihracat kontrol ve sınır güvenlik sistemlerinin, kitle imha silahlarının, füze fırlatma sistemlerinin, bağlantılı çift-kullanımlı malzeme ve teknolojinin yayılmasının kontrol edilmesi ile bu tür malzemenin yayılması konusunda endişe verici son kullanıcılara ve son kullanımlara transfer edilmesinin denetim altına alınması büyük önem taşımaktadır.

Bu çerçevede, kitle imha silahlarının ve füze fırlatma sistemleri ile bunlarla bağlantılı çift-kullanımlı malzemeler ve teknolojinin yayılmasının önlenmesi ve bu tür malzemenin yetkisiz kişiler tarafından edinilmesini önlemeye, kötü niyetli son kullanıcılara ve son kullanımlara transferlerinin denetim altına alınması için ekonomik, teknik ve ilgili diğer yardımların sağlanmasının kolaylaştırılması konusunda ABD ile işbirliği yapılmasının ülkemizin yararına olduğu düşünülmektedir.

Söz konusu Anlaşma ile ihracat kontrolü alanında lisans ve uygulayıcı kurumlarımıza, ABD tarafından kitle imha silahlarının üretiminde kullanılabilecek, hassas teknoloji ihtiva eden çift-kullanımlı malzemelerin tespit edilebilmesine imkân verecek uzmanlık ve teknik donanımın verilmesi öngörülmektedir. Öte yandan, ABD Türkiye'ye hizmetler veritabanı, bilgisayar yazılımı, eğitim veya araç-gereç, malzemeler, tahsisat ve teknoloji tedariki şeklinde, bedelsiz yardım sağlama niyetindedir.

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışişleri Komisyonu

26/04/2006

Esas No.: 1/1115

Karar No.: 146

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 6/10/2005 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 12/10/2005 tarihinde tali komisyon olarak Millî Savunma Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Yayılmanın Önlenmesi Amaçlarına Yönelik Yardım Sağlanmasının Kolaylaştırılması İçin İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı", Komisyonumuzun 13/4/2006 tarihli 35 inci toplantısında Dışişleri Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı ve Genelkurmay Başkanlığı temsilcilerinin de katılmalarıyla görüşülmüştür.

Ülkemiz ile Amerika Birleşik Devletleri Arasında Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Önlenmesi amacıyla gerçekleştirilecek işbirliğine hukuki zemin teşkil etmek üzere 14 Haziran 2005 tarihinde Ankara'da Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Yayılmanın Önlenmesi Amaçlarına Yönelik Yardım Sağlanmasının Kolaylaştırılması İçin İşbirliğine İlişkin Anlaşma imzalanmıştır.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde Anlaşma ile;

- Kitle imha silahları ile buaların üretiminde kullanılabilecek çift kullanımlı malzemelerin tespiti ve önlenmesi,

- Bu amaçlara yönelik olarak ihtiyaç duyulan teçhizatın temini ile vergi ve diğer mali yükümlülüklerden muafiyet sağlanması,

- Anlaşma kapsamında Amerika Birleşik Devletleri tarafından sağlanan yardımın kullanılması ve denetimi,

- Anlaşmanın yürütülmesinden sorumlu ülke kurumları,

- Anlaşmanın yürürlüğe giriş tarihi ve geçerlilik süresi,

konularında düzenlemelerin öngörüldüğü anlaşılmaktadır.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

- Amerika Birleşik Devletleri'ne yapılan 11 Eylül saldırısından sonra terörün dünyada ciddi bir tehdit olarak görüldüğü,

- 15-20 Kasım 2003 tarihleri arasında İstanbul'da gerçekleştirilen terör eylemlerinin Türkiye'nin de aynı tehdit altında olduğunu gösterdiği,

- Terör örgütlerinin kitle imha silahlarına ulaşması halinde sonuçlarının çok ağır ve tahrip edici olabileceği ve bunun önlenmesi için dünya çapında çalışmalar yapıldığı,

- Bu çalışmaların özellikle çift kullanımlı malzemelerin tespiti ve kontrolü üzerinde yoğunlaştığı,

-Anlaşma ile çifte kullanımlı malzemelerin tespitine yönelik malzeme ve teçhizatın Amerika Birleşik Devletleri'nden hibe yoluyla sağlanarak gümrüklere yerleştirilmesinin öngörüldüğü,

şeklindeki Hükümet temsilcilerinin açıklamalarını takiben Komisyon üyelerimiz tarafından;

- Amerika Birleşik Devletlerinin hangi ülkeler ile bu tip anlaşmalar yaptığı,
 - NATO'ya üye başka bir ülke ile Amerika Birleşik Devletleri arasında böyle bir anlaşma yapıp yapılmadığı,
 - Anlaşmanın 3 üncü maddesinde öngörülen denetimin kapsamının ne olacağına, yönelik sorulara Hükümet temsilcileri tarafından verilen ek açıklama ve cevaplarda;
 - Amerika Birleşik Devletleri tarafından daha çok çifte kullanımlı malzemelerin geçiş bölgelerinde yer alan ülkeler ve özellikle Doğu Bloku ülkeleriyle kitle imha silahlarının yayılmasının önlenmesine yönelik anlaşmaların yapıldığı
 - Ülkemizin geçiş bölgesinde yer alan bir konumunun bulunduğu ve ayrıca kitle imha silahlarının ülkemizdeki terör örgütlerinin eline geçmesinin önlenmesi bakımından Anlaşmanın teknoloji ve veri tabanı sağlayacağı,
 - Amerika Birleşik Devletleri ile NATO üyesi diğer ülkeler arasında yapılmış bu tip bir anlaşmanın bulunmadığı,
 - Anlaşmanın 3 üncü maddesi ile öngörülen denetimin belli zamanlarda Amerika Birleşik Devletleri yetkilileri tarafından, hibe yoluyla sağlanmış teçhizatın kullanımının izlenmesine yönelik olduğu; sürekli bir denetimin söz konusu olmadığı, malzeme ve teçhizatın tamamen ülkemiz görevlileri tarafından kullanılacağı,
- ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca da benimsenerek maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1 inci maddesi; Komisyonumuzun 8 Aralık 2005 tarihli 27 nci toplantısında Komisyon üyelerimizce Anlaşmanın başlığında yer alan "yayılmanın önlenmesi" ibaresinin açıklığı sağlamak bakımından İngilizce metninde olduğu gibi "kitle imha silahlarının yayılmasının önlenmesi" olarak değiştirilmesi gerektiği yönündeki istemleri doğrultusunda Anlaşmanın Türkçe metnindeki başlığının karşılıklı nota teatisi ile değiştirilmesi nedeniyle bu yeni başlığa uyum sağlaması için değiştirilmiştir.

Tasarının yürütmeye ilişkin 2 nci maddesi, yürürlüğe ilişkin 3 üncü maddesi aynen; yapılan değişiklikle beraber tümü; kabul edilmiştir.

Tasarının onay sürecinin bir an önce tamamlanarak yürürlüğe girebilmesi amacıyla Tasarının İçtüzüğü'nün 52 nci maddesine göre öncelikle görüşülmesine karar verilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkanvekili	Sözcü	Kâtip
<i>Eyyüp Sanay</i>	<i>Mustafa Dündar</i>	<i>Metin Yılmaz</i>
Ankara	Bursa	Bolu
Üye	Üye	Üye
<i>Mahmut Koçak</i>	<i>Aziz Akgül</i>	<i>Halil Akyüz</i>
Afyonkarahisar	Diyarbakır	İstanbul
		(Muhallifim)

Üye
Mehmet B. Denizolgun
İstanbul

Üye
Onur Öymen
İstanbul
(Muhalefet şerhi ile)

Üye
Nihat Eri
Mardin

Üye
Şükrü Mustafa Elekdag
İstanbul
(Muhalefet şerhim vardır)

Üye
Fikret Ünlü
Karaman
(Muhafifim)

Üye
Abdullah Veli Seyda
Şırnak

Üye
Hüseyin Kansu
İstanbul

Üye
Ufuk Özkan
Manisa
(Muhalefet şerhi ile)

MUHALEFET ŞERHİ

06/10/2005 tarih ve 1/1115 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Yayılmanın Önlenmesi Amaçlarına Yönelik Yardım Sağlanmasının Kolaylaştırılması İçin İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile ilgili muhalefet şerhi aşağıda sunulmaktadır.

1- Türkiye, Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Sözleşmesine taraftır. Bu çerçevede Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Daimi Üyelerinin dışındaki bütün ülkelerin bu silahlara sahip olmalarına karşı ilkel bir politika izlemesi zorunludur. Amerika ile imzalanan Sözleşmede Türkiye'nin bu konudaki temel yaklaşımı açıkça ifade edilmemektedir. Bunu bir eksiklik olarak görüyoruz.

2- Ayrıca benzeri Sözleşmeleri, ABD'nin, Türkiye'nin dışında sadece eski Sovyet Cumhuriyetleri ve Sırbistan gibi ülkelerle imzalamış olması ve Türkiye hariç hiçbir NATO ülkesiyle böyle bir anlaşma imzalama yoluna gitmemesini de Türkiye'yi diğer NATO ülkelerinden ayırıcı bir uygulama olarak değerlendiriyoruz.

3- Bunun yanı sıra ABD'nin bu sözleşme çerçevesinde vereceği malzeme ve teçhizatın denetiminde Amerikan makamlarına Türkiye'nin genel devlet anlayışıyla bağdaşmayacak ölçüde yetki verilmiş olmasını da uygun bulmuyoruz.

Bu nedenlerle Sözleşmeye muhalefet şerhi koymuş bulunuyoruz.

Onur Öymen

İstanbul

Şükrü M. Elekdağ

İstanbul

Halil Akyüz

İstanbul

Ufuk Özkan

Manisa

Fikret Ünlü

Karaman

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ HÜKÜMETİ ARASINDA YAYILMANIN ÖNLENMESİ AMAÇLARINA YÖNELİK YARDIM SAĞLANMASININ KOLAYLAŞTIRILMASI İÇİN İŞBİRLİĞİNE İLİŞKİN ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- 14 Haziran 2005 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Yayılmanın Önlenmesi Amaçlarına Yönelik Yardım Sağlanmasının Kolaylaştırılması İçin İşbirliğine İlişkin Anlaşma"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ HÜKÜMETİ ARASINDA KİTLE İMHA SİLAHLARININ YAYILMASININ ÖNLENMESİ AMAÇLARINA YÖNELİK YARDIM SAĞLANMASININ KOLAYLAŞTIRILMASI İÇİN İŞBİRLİĞİNE İLİŞKİN ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- 14 Haziran 2005 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Önlenmesi Amaçlarına Yönelik Yardım Sağlanmasının Kolaylaştırılması İçin İşbirliğine İlişkin Anlaşma"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd. V.

B. Atalay

Devlet Bakanı

B. Atalay

Devlet Bakanı

N. Çubukçu

Millî Savunma Bakanı

M. Y. Gönül

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı V.

H. Çelik

Devlet Bak. ve Başb. Yrd. V.

K. Unakıtan

Devlet Bakanı V.

O. Pepe

Devlet Bakanı

K. Tüzmen

İçişleri Bakanı

A. Aksu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

F. N. Özak

Tarım ve Köyişleri Bakanı

M. M. Eker

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Çevre ve Orman Bakanı

O. Pepe

Devlet Bak. ve Başb. Yrd. V.

M. Aydın

Devlet Bakanı

M. Aydın

Adalet Bakanı

C. Çiçek

Maliye Bakanı

K. Unakıtan

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

M. Başesgioğlu

Kültür ve Turizm Bakanı

A. Koç

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ HÜKÜMETİ ARASINDA YAYILMANIN ÖNLENMESİ AMAÇLARINA YÖNELİK YARDIM SAĞLANMASININ KOLAYLAŞTIRILMASI İÇİN İŞBİRLİĞİNE İLİŞKİN

ANLAŞMA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti (bundan böyle "Türkiye" olarak tanımlanacaktır) ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti (bundan böyle "Birleşik Devletler" olarak tanımlanacaktır), ikisi birlikte "Taraf Devletler":

Kitle İmha Silahları (KİS) ve füze fırlatma sistemleri ile bunlarla bağlantılı çift-kullanımlı malzemeler ve teknolojinin yayılmasının önlenmesi ve bu tür malzemenin yayılma konusunda endişe verici son kullanıcılara ve son kullanımlara transferlerinin denetim altına alınması için ekonomik, teknik ve ilgili diğer yardımların sağlanmasının kolaylaştırılması konusunda işbirliği yapılmasının, Türkiye ile Birleşik Devletler'in çıkarına olduğunu tanıyarak;

Etkin ihracat kontrol ve sınır güvenlik sistemlerinin; KİS'lerin, füze fırlatma sistemlerinin, bağlantılı çift-kullanımlı malzeme ve teknolojinin yayılmasının kontrol edilmesi ile bu tür malzemenin yayılma konusunda endişe verici son kullanıcılara ve son kullanımlara transfer edilmesinin denetim altına alınmasında elzem olduğunu tanıyarak;

Böyle bir işbirliğinin ilettilmesinde, Birleşik Devletler'in Türkiye'ye, hizmetler veritabanı, bilgisayar yazılımı, eğitim veya araç-gereç, malzemeler, tahsisat ve teknoloji tedariki şeklinde, bedelsiz yardım sağlama niyetinde olduğunu not ederek;

Aşağıdaki konularda anlaşmaya varmışlardır:

I. İŞBİRLİĞİNİN KAPSAMI

a) Anlaşmanın amacı; taraflar arasındaki işbirliğinin güçlendirilmesi ve Türkiye'nin, KİS'lerin, füze fırlatma sistemlerinin ve bağlantılı çift-kullanımlı malzeme ve teknolojinin yasadışı ticaretinin engellenmesi, caydırılması, tespit edilmesi ve önlenmesine yönelik olarak ulusal ihracat kontrol sistemini, kolluk uygulamalarını ve sınır güvenliğini takviyeye yönelik çabalarının desteklenmesidir.

b) Türkiye bakımından, Anlaşmanın eşgüdüm makamı, Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı Uluslararası Güvenlik İşleri Genel Müdürlüğü olacaktır. Birleşik Devletler bakımından ise, ABD Dışişleri Bakanlığı Yayılmanın Önlenmesi Bürosudur. Her iki Taraf Devlet, birbirlerine yazılı bildirimde bulunmak suretiyle kendi eşgüdüm makamını değiştirebilir.

c) Taraflar veya tarafların bakanlıkları ya da kurumları, kendi eşgüdüm makamlarıyla irtibat halinde, bu Anlaşmanın amaçlarının yerine getirilmesine yönelik uygulama anlaşmaları veya düzenlemeler yapabilirler. Bu tür uygulama anlaşmaları veya düzenlemeler çerçevesinde sağlanan herhangi bir yardıma ve bağlantılı bütün faaliyetler ile personele, bu Anlaşmanın hükümleri uygulanır.

d) Bu Anlaşmayla Birleşik Devletler tarafından sağlanacak yardımın (herhangi bir malzeme veya teçhizat için teknik gereksinimleri de içeren) miktarı ve türü, Türkiye'nin ihtiyaç ve gereksinimleri tam olarak gözönünde bulundurulacak Birleşik Devletler tarafından belirlenir.

e) Taraflar, ne tür bir yardıma ihtiyaç duyulduğunu işbirliği halinde tespit edecek ve bu yardımın uygulanmasını kolaylaştıracaklardır.

f) Bu Anlaşmanın amaçları bakımından, "kitle imha silahları" terimi; nükleer silahlar ile diğer nükleer patlayıcı aygıtlar, kimyasal silahlar, biyolojik silahlar ve radyolojik silahlar anlamına gelmektedir.

II. VERGİLER VE DİĞER MALİ YÜKÜMLÜLÜKLER

Bu Anlaşma kapsamında ücretsiz olarak sağlanan hizmetler, veri tabanı, bilgisayar yazılımı, eğitim, araç-gereç, malzemeler, tahsisat ve teknoloji, Türkiye Cumhuriyeti ülkesinde uygulanan (katma değer vergisi ve özel tüketim vergilerini de kapsayan) vergilere veya (damga vergisini de kapsayan) harçlara tâbi olmayacaktır.

III. YARDIM KULLANIMININ GÖZDEN GEÇİRİLMESİ

Makul talep üzerine, Birleşik Devletler temsilcilerinin, bu Anlaşma çerçevesinde sağlanan herhangi bir yardımın kullanımını, Anlaşmanın yürürlükte bulunduğu süre içinde, yardımın bulundurulduğu veya kullanıldığı yerde izlemesine izin verilir. Eşgüdüm makamları, böyle bir izleme mekanizmasının kapsamı, koşulları ve yöntemlerinin belirlenmesi için danışmalarda bulunacaklardır.

IV. YARDIMIN KULLANILMASI

Türkiye, bu Anlaşma çerçevesinde sağlanan bütün hizmetler, veri tabanı, bilgisayar yazılımı, eğitim, araç-gereç, malzemeler, tahsisat ve teknolojiyi sadece bu Anlaşmada belirlenen amaçlar veya Tarafların, önceden, üzerinde yazılı olarak uzlaşacakları benzer hedefler için kullanacaktır.

V. DEVREDİLEMEZLİK, MAHREMİYET

a) Bu Anlaşma çerçevesinde sağlanan yardıma ilişkin olarak, teknik değerlendirme ve uygulama sonucunda her iki Tarafın birbirlerinden elde ettiği bilgiler ile diğer herhangi bir teknik bilgi ve teknoloji, diğer Tarafın önceden yazılı rızası olmadan üçüncü bir tarafa aktarılamaz.

b) Türkiye, Birleşik Devletlerin yazılı rızasını önceden almadan, Birleşik Devletler tarafından bu Anlaşmanın ardından sağlanacak herhangi bir hizmetin, eğitimin, araç-gerecin, malzemenin, tahsisatın ve teknolojinin kullanım veya elde bulundurma hakkını, Türkiye'nin bir memuru, çalışanı veya temsilcisi dışındaki herhangi birine devredemez. Türkiye bu tür malzemelerin güvenliğinin sağlanması konusunda makul önlemleri almaya rıza göstermektedir.

c) Malzemelerin, parçaların ve destek teçhizatının, bunlarla bağlantılı eğitim ve diğer hizmetlerin (planları, tarifnameleri veya bilgileri de kapsayan) veya teknolojinin devrolunmasına yönelik sınırlandırma, bu Anlaşmanın yürürlükte bulunduğu süre için geçerli olacaktır. Bu Anlaşma sona erdiğinde, tarafların eşgüdüm makamları, söz konusu araç-gereç, malzeme, tahsisat veya teknolojinin tasfiye edilmesiyle ilgili olarak danışmalarda bulunacaklardır. Birleşik Devletler'in bu araç-gereç, malzeme, tahsisat veya teknolojinin geri verilmesini istemesi durumunda, geri gönderilme için gereken masrafların Birleşik Devletler tarafından ödenmesi koşuluyla, Türkiye bahsekonu malzemeyi geri gönderecektir.

VI. UYUŞMAZLIĞIN ÇÖZÜMÜ

Bu Anlaşmanın yorum ve uygulanmasından kaynaklanan herhangi bir uyuşmazlık, Tarafların birbirleriyle danışmalarda bulunmaları yoluyla çözümlenecektir.

VII. YÜRÜRLÜĞE GİRME

Bu Anlaşma, Tarafların, Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli ulusal prosedürlerin tamamlanmış olduğuna dair son yazılı bildirimleri yek diğerine gönderdikleri tarihte yürürlüğe girecektir. Anlaşma üç yıl yürürlükte kalacak ve bu sürenin bitimında, taraflardan biri diğerine Anlaşmanın sona erdirilmesi için 6 ay önceden yazılı bildirimde bulunmadıkça bir yıllık sürelerle otomatik olarak uzatılacaktır.

14 Haziran 2005 tarihinde, Ankara'da, Türkçe ve İngilizce dillerinde, her bir metin eşit olarak geçerli olacak şekilde yapılmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

ADINA

Büyükelçi Ali TUYGAN

Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ HÜKÜMETİ

ADINA

Büyükelçi Eric EDELMAN

2006/USGY/68331

Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı, Amerika Birleşik Devletleri Büyükelçiliğine saygılarını sunar ve Büyükelçiliğin “*Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Yayılmanın Önlenmesi Amaçlarına Yönelik Yardım Sağlanmasının Kolaylaştırılması İçin İşbirliğine Yönelik Anlaşma*”nın isminde yapılacak değişikliğe ilişkin 30 Ocak 2006 tarihli ve 132 sayılı Notasına atfen, Büyükelçiliğin mezkûr anlaşmanın İngilizce ismi için önerdiği değişiklikle mutabık olduğunu bildirmekten şeref duyar.

Bakanlık, Anlaşmadaki isim değişikliğinin, işbu Nota'nın ulaştırılması ile geçerlilik kazanacağına yönelik anlayışını teyid eder. Bu durumda, Anlaşmanın yeni ismi aşağıdaki şekilde olacaktır.

Türkçesi:

“Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Önlenmesi Amaçlarına Yönelik Yardım Sağlanmasının Kolaylaştırılması İçin İşbirliğine İlişkin Anlaşma”

İngilizcesi:

“Agreement Between the Government of the Republic of Turkey and the Government of the United States of America Regarding Cooperation to Facilitate the Provision of Assistance for Preventing the Proliferation of Weapons of Mass Destruction”

Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı bu fırsattan yararlanarak Amerika Birleşik Devletleri Büyükelçiliğine en derin saygılarını yineler.

Ankara, 17 Şubat 2006

Amerika Birleşik Devletleri Büyükelçiliği

Ankara

No: 132

Amerika Birleşik Devletleri Büyükelçiliği Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığına saygılarını sunar ve Bakanlığın, 14 Haziran 2005 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Önlenmesi Amaçlarına Yönelik Yardım Sağlanmasının Kolaylaştırılması İçin İşbirliğine İlişkin Anlaşma”nın isminde yapılması önerisine ilişkin 14 Aralık 2005 tarihli ve 2005/USGY/525829 sayılı Notasını aldığıı teyid eder.

Büyükelçilik, Bakanlığın, Anlaşmanın ilk sayfalarının değiştirilmesi suretiyle yeni isimlerin geçerlilik kazanması yönündeki önerisine ilişkin mutabakatını bildirmekten memnuniyet duyar. Bununla birlikte, Büyükelçiliğin Anlaşmanın İngilizce ismine ilişkin önerisi, Bakanlığın önerisine göre biraz farklılık göstermekte olup, aşağıdaki gibidir:

İngilizcesi:

“Agreement Between the Government of the Republic of Turkey and the Government of the United States of America Regarding Cooperation to Facilitate the Provision of Assistance for Preventing the Proliferation of Weapons of Mass Destruction”

Türkçesi:

“Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Önlenmesi Amaçlarına Yönelik Yardım Sağlanmasının Kolaylaştırılması İçin İşbirliğine İlişkin Anlaşma”

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, mezkûr öneri ile mutabık ise, Büyükelçilik, işbu Nota ile Bakanlığın buna vereceği yanıtın Anlaşmanın isim değişikliğini teyid etmesini teklif eder.

Amerika Birleşik Devletleri Büyükelçiliği bu vesileyle Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığına en derin saygılarını yineler.

Ankara, 30 Ocak 2006

2005/USGY/525829

Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı, Amerika Birleşik Devletleri Büyükelçiliğine saygılarını sunar ve 14 Haziran 2005 tarihinde Ankara’da imzalanan “*Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Yayılmanın Önlenmesi Amaçlarına Yönelik Yardım Sağlanmasının Kolaylaştırılması İçin İşbirliğine Yönelik Anlaşma*”ya (EXBS) atfen, Anlaşmanın onay için incelenmekte olduğu Türkiye Büyük Millet Meclisi Dışişleri Komisyonunun, Türk kamuoyunca daha iyi anlaşılabilmesi için, Anlaşmanın Türkçe ismine “Kitle İmha Silahları” ibaresinin eklenmesi isteğinde bulunduğunu bildirmekten şeref duyar. Türkçe ve İngilizce metinler eşit oranda geçerli olduğu cihetle, Bakanlık, benzer bir değişikliğin Anlaşmanın İngilizce isminde de gerçekleştirilmesini önermektedir.

Anlaşmanın önerilen değiştirilmiş isimleri aşağıdaki gibidir:

Türkçesi:

“Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Önlenmesi Amaçlarına Yönelik Yardım Sağlanmasının Kolaylaştırılması İçin İşbirliğine İlişkin Anlaşma”

İngilizcesi:

“Agreement Between the Government of the Republic of Turkey and the Government of the United States of America Regarding Cooperation to Facilitate the Provision of Assistance for Weapons of Mass Destruction Non Proliferation Purposes”

İsimdeki değişiklik, -Anlaşmanın tüm metni 14 Haziran 2005 tarihinde imzalandığı şekilde kalmak üzere- sadece Anlaşmanın ilk sayfasının değiştirilmesi sonucunu doğuracak olup, değişiklik, Nota teatisi yoluyla resmîyet kazanabilecektir.

Amerika Birleşik Devletleri yetkilileri söz konusu değişikliği onayladıkları takdirde, işbu Nota, Anlaşmanın yeni Türkçe ve İngilizce isimlerine dair Türk tarafının resmî onayı olarak telakki edilmelidir.

Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı bu fırsattan yararlanarak Amerika Birleşik Devletleri Büyükelçiliğine en derin saygılarını yineler.

Ankara, 14 Aralık 2005

Amerika Birleşik Devletleri Büyükelçiliği

Ankara

NOTA TEATİLERİYLE DEĞİŞTİRİLMİŞ ANLAŞMA METNİ
TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ
HÜKÜMETİ ARASINDA KİTLE İMHA SİLAHLARININ YAYILMASININ ÖNLENMESİ
AMAÇLARINA YÖNELİK YARDIM SAĞLANMASININ KOLAYLAŞTIRILMASI
İÇİN İŞBİRLİĞİNE İLİŞKİN ANLAŞMA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti (bundan böyle "Türkiye" olarak tanımlanacaktır) ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti (bundan böyle "Birleşik Devletler" olarak tanımlanacaktır), ikisi birlikte "Taraf Devletler":

Kitle İmha Silahları (KİS) ve füze fırlatma sistemleri ile bunlarla bağlantılı çift-kullanımlı malzemeler ve teknolojinin yayılmasının önlenmesi ve bu tür malzemenin yayılma konusunda endişe verici son kullanıcılara ve son kullanımlara transferlerinin denetim altına alınması için ekonomik, teknik ve ilgili diğer yardımların sağlanmasının kolaylaştırılması konusunda işbirliği yapılmasının, Türkiye ile Birleşik Devletler'in çıkarına olduğunu tanıyarak;

Etkin ihracat kontrol ve sınır güvenlik sistemlerinin; KİS'lerin, füze fırlatma sistemlerinin, bağlantılı çift-kullanımlı malzeme ve teknolojinin yayılmasının kontrol edilmesi ile bu tür malzemenin yayılma konusunda endişe verici son kullanıcılara ve son kullanımlara transfer edilmesinin denetim altına alınmasında elzem olduğunu tanıyarak;

Böyle bir işbirliğinin ilerletilmesinde, Birleşik Devletler'in Türkiye'ye, hizmetler veritabanı, bilgisayar yazılımı, eğitim veya araç-gereç, malzemeler, tahsisat ve teknoloji tedariki şeklinde, bedelsiz yardım sağlama niyetinde olduğunu not ederek;

Aşağıdaki konularda anlaşmaya varmışlardır:

I. İŞBİRLİĞİNİN KAPSAMI

a) Anlaşmanın amacı; taraflar arasındaki işbirliğinin güçlendirilmesi ve Türkiye'nin, KİS'lerin, füze fırlatma sistemlerinin ve bağlantılı çift-kullanımlı malzeme ve teknolojinin yasadışı ticaretinin engellenmesi, caydırılması, tespit edilmesi ve önlenmesine yönelik olarak ulusal ihracat kontrol sistemini, kolluk uygulamalarını ve sınır güvenliğini takviyeye yönelik çabalarının desteklenmesidir.

b) Türkiye bakımından, Anlaşmanın eşgüdüm makamı, Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı Uluslararası Güvenlik İşleri Genel Müdürlüğü olacaktır. Birleşik Devletler bakımından ise, ABD Dışişleri Bakanlığı Yayılmanın Önlenmesi Bürosudur. Her iki Taraf Devlet, birbirlerine yazılı bildirimde bulunmak suretiyle kendi eşgüdüm makamını değiştirebilir.

c) Taraflar veya tarafların bakanlıkları ya da kurumları, kendi eşgüdüm makamlarıyla irtibat halinde, bu Anlaşmanın amaçlarının yerine getirilmesine yönelik uygulama anlaşmaları veya düzenlemeler yapabilirler. Bu tür uygulama anlaşmaları veya düzenlemeler çerçevesinde sağlanan herhangi bir yardıma ve bağlantılı bütün faaliyetler ile personele, bu Anlaşmanın hükümleri uygulanır.

d) Bu Anlaşmayla Birleşik Devletler tarafından sağlanacak yardımın (herhangi bir malzeme veya teçhizat için teknik gereksinimleri de içeren) miktarı ve türü, Türkiye'nin ihtiyaç ve gereksinimleri tam olarak gözönünde bulundurularak Birleşik Devletler tarafından belirlenir.

e) Taraflar, ne tür bir yardıma ihtiyaç duyulduğunu işbirliği halinde tespit edecek ve bu yardımın uygulanmasını kolaylaştıracaklardır.

f) Bu Anlaşmanın amaçları bakımından, "kitle imha silahları" terimi; nükleer silahlar ile diğer nükleer patlayıcı aygıtlar, kimyasal silahlar, biyolojik silahlar ve radyolojik silahlar anlamına gelmektedir.

II. VERGİLER VE DİĞER MALİ YÜKÜMLÜLÜKLER

Bu Anlaşma kapsamında ücretsiz olarak sağlanan hizmetler, veri tabanı, bilgisayar yazılımı, eğitim, araç-gereç, malzemeler, tahsisat ve teknoloji, Türkiye Cumhuriyeti ülkesinde uygulanan (katma değer vergisi ve özel tüketim vergilerini de kapsayan) vergilere veya (damga vergisini de kapsayan) harçlara tâbi olmayacaktır.

III. YARDIM KULLANIMININ GÖZDEN GEÇİRİLMESİ

Makul talep üzerine, Birleşik Devletler temsilcilerinin, bu Anlaşma çerçevesinde sağlanan herhangi bir yardımın kullanımını, Anlaşmanın yürürlükte bulunduğu süre içinde, yardımın bulundurulduğu veya kullanıldığı yerde izlemesine izin verilir. Eşgüdüm makamları, böyle bir izleme mekanizmasının kapsamı, koşulları ve yöntemlerinin belirlenmesi için danışmalarda bulunacaklardır.

IV. YARDIMIN KULLANILMASI

Türkiye, bu Anlaşma çerçevesinde sağlanan bütün hizmetler, veri tabanı, bilgisayar yazılımı, eğitim, araç-gereç, malzemeler, tahsisat ve teknolojiyi sadece bu Anlaşmada belirlenen amaçlar veya Tarafların, önceden, üzerinde yazılı olarak uzlaşacakları benzer hedefler için kullanacaktır.

V. DEVREDİLEMEZLİK, MAHREMİYET

a) Bu Anlaşma çerçevesinde sağlanan yardıma ilişkin olarak, teknik değerlendirme ve uygulama sonucunda her iki Tarafın birbirlerinden elde ettiği bilgiler ile diğer herhangi bir teknik bilgi ve teknoloji, diğer Tarafın önceden yazılı rızası olmadan üçüncü bir tarafa aktarılamaz.

b) Türkiye, Birleşik Devletlerin yazılı rızasını önceden almadan, Birleşik Devletler tarafından bu Anlaşmanın ardından sağlanacak herhangi bir hizmetin, eğitimin, araç-gerecin, malzemenin, tahsisatın ve teknolojinin kullanım veya elde bulundurma hakkını, Türkiye'nin bir memuru, çalışanı veya temsilcisi dışındaki herhangi birine devredemez. Türkiye bu tür malzemelerin güvenliğinin sağlanması konusunda makul önlemleri almaya rıza göstermektedir.

c) Malzemelerin, parçaların ve destek teçhizatının, bunlarla bağlantılı eğitim ve diğer hizmetlerin (planları, tarifnameleri veya bilgileri de kapsayan) veya teknolojinin devrolunmasına yönelik sınırlandırma, bu Anlaşmanın yürürlükte bulunduğu süre için geçerli olacaktır. Bu Anlaşma sona erdiğinde, tarafların eşgüdüm makamları, söz konusu araç-gereç, malzeme, tahsisat veya teknolojinin tasfiye edilmesiyle ilgili olarak danışmalarda bulunacaklardır. Birleşik Devletler'in bu araç-gereç, malzeme, tahsisat veya teknolojinin geri verilmesini istemesi durumunda, geri gönderilme için gereken masrafların Birleşik Devletler tarafından ödenmesi koşuluyla, Türkiye bahse konu malzemeyi geri gönderecektir.

VI. UYUŞMAZLIĞIN ÇÖZÜMÜ

Bu Anlaşmanın yorum ve uygulanmasından kaynaklanan herhangi bir uyuşmazlık, Tarafların birbirleriyle danışmalarda bulunmaları yoluyla çözümlenecektir.

VII. YÜRÜRLÜĞE GİRME

Bu Anlaşma, Tarafların, Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli ulusal prosedürlerin tamamlanmış olduğuna dair son yazılı bildirimleri yek diğerine gönderdikleri tarihte yürürlüğe girecektir. Anlaşma üç yıl yürürlükte kalacak ve bu sürenin hitamında, taraflardan biri diğerine Anlaşmanın sona erdirilmesi için 6 ay önceden yazılı bildirimde bulunmadıkça bir yıllık sürelerle otomatik olarak uzatılacaktır.

14 Haziran 2005 tarihinde, Ankara'da, Türkçe ve İngilizce dillerinde, her bir metin eşit olarak geçerli olacak şekilde yapılmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

ADINA

Büyükelçi Ali TUYGAN

Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ HÜKÜMETİ

ADINA

Büyükelçi Eric EDELMAN

